

מסורת הש"ס

א) ת"כ וקרא חובה פ"ה ה"ה, ב) שם אחרי פירי ה ה"ה, ג) שם פ"י ה"ד, ד) חולין ק"א. ה"כ שם ה"ז, ו) פ"ה, ז) עירובין לו. טוטה ה' מכות יג: שנוטות ד' לו. ע"ז נ"א. מנחות לו: ט"ז: ספריראה ע, ירושל' כלאים פ"ה ה"א, שבב פ"ז ה"ב, יומא פ"ח ה"ג, סנהדרין פ"ז ה"ה, ו) סנהדרין ק"א, ע"ז נ"א, ו) ת"כ אחרי פ"ט ע"ז נ"א. לקמן ק"ט, ט) ופ"י מו' סנהדרין פג: ד"ה פטע, חולין ק"א. ד"ה שפ"י.

הנהגות הב"ח

א) רש"י ד"ה ודלמא וכו' משפך הפ"ד ואל"כ מה"ד המסירה כגון המעסק: ב) שם ד"ה דשרי' וכו' לא מיקרי ודרש' כ"ל ומית' אליעזר בניי נמחק: ג) שם ד"ה אלא וכו' דמתן במש' כריתות הפסח וכו' מנחת הפ"ד: ד) שם ד"ה למרקוליס וכו' איכה יעבדו ואפ"ה כ"ל ומית' ואעשה כן נמחק:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אוהרה וכו' דקרבן לא בניי אוהרה. ע"ז כתיב דף קק ע"ב מוס' ד"ה מלי לאו שנוטות דף יז ע"ב מוס' ד"ה לית:

שינויי נוסחאות

א) מיתב אלא נמחק, וז"ל ולרבנן. וכן כשי"ט (ש"ס): ב) כנתיב"י וד"ו אימת מה שבוטריים, ופ"י יפה עניינ: ג) והשרוף השרוף מטמא כו' (כ"ה ביומא, ב"ש וכו'), ובש"מ גורס השרוף והמתקסס בצדרי שריפה מטמא בגדים כו', וכפי הכ"י הנהי כן עפ"י רש"י שד"י ונ"ה דלמא שם מיתב 'השורף' (דק"ס): ד) זה המפסיע כ"ל" (ש"ס, כתב"י): ה) מטמאין (דפרי, וכו' ביומא): ו) כנתיב"י אכל משעשו אפר כו' (דק"ס): ז) ז"ל ר"א רביי שמעון (בה"ז, וכו' ביומא, וברש"י (כ"א): ח) בחוץ חייב שחט כו' לז"ל (הגרי"ב, וכו' בבבב"י, וכו"י): ט) טמאין (כתב"י, וכו' ביומא): י) ויבאנו ונברת, וכן לקמן: יב) נ"א איבעא (כתב"י ופרי"ט, בגליון נ"א איבעא, וכו' בתוס') ד"ה אוהרה וכלל מקומות ע"זין מתקפ"ט: יג) דאמר ר"א מנין (כתב"י וש"ס): יד) לכדרכה דנפקא ליה מאיכא יעבדו (כתב"י וש"ס): טו) ואכתי (כתב"י): טז) ואכתי (כתב"י): טז) כנתיב"י וד"ו אל: יז) דצריך שיקריב כ"ל (כ"י): יח) דאמר ר"א מנין (כתב"י וש"ס): יט) לפטעו נד' עפ"י רש"י, והטע' היטה עיקר וז"ה הנוטק לפני רש"י כמו שז"א ביומא ראב"ש ואמר הפז מטמא כו', ואמר רש"י ש"ס הש"ש דקוס' השטעס, ולפטעו נד' דק"ס): כ) ז"ל העלן (ששכ"י, וכע"ז בבבב"י): כא) כשי"ס העלאה (בב) י"ב ובספר ישן פי' אמר דאי לא אתא אלא אחד לחד אוהרה לא לכתוב אלא ולא יזבחו, מרכתוב ולא עוד משמע דאחא לאשמועי' אוהרה אחרת (ב"ש): בב) ז"ל שנועש (ש"ס, הגרי"ב), נ"א הענין האלה שנועש ברת (ב"ש), כתיב' ממך להלן מיכות ועל העלאה חוץ, וכן כרש"ע, דהא לא כתיב למעלה אלא לחמור,

השוחט והמעלה

אף כאן כו': ורבנן. דמפקי ליה לקרא לטומאת גגדים ולית להו ג"ש: כינא שריף לטו. לאזיו רוח של ירושלים: (לפונה של ירושלים.

שכל מעשה חטאת בצנפון: אינטי דנשן. נריך שיקדים לשם דשן מוצח שיהא נקרא קודם לכן מקום שפך הדשן מכלל דלת"ק לא נריך:

רבי אליעזר בן יעקב היא.
דלומר

לא אשמועינן על טו שפך אלא שיהא מקומו מדרון שיהא דשנו משתפך: **ודילמא במקומו משופך הוא**
דפליגי. ומודה רבי אליעזר בן יעקב שיקדים לו

שם דשן אלא דבעי נמי מקומו משופך ^(א): **השורף.**
המתעסק בצרכי שריפתו ^(ב) כגון המסייע בשעת שריפה. והאי תנא אימ ליה כרבי שמעון דלין מטמאין בגדים עד שיזנא צהי האור: **דשויה חרובא.**
דהוי ניתך הכשר ואפר מיהא לא הוי. לתנא קמא מטמאין עד שיעשו אפר דלותם קרינא צהי אכל ^(ג) אפר לא מיקרי ולרבי ^(ד) אלעזר כרבי שמעון אין מטמאין בגדים:

הדרן עלך טבול יום

השוחט.
קדשים צמוח והעלה ב צמוח כהעלס אחד: **חייב על השחיטה וחייב על העלייה בא.**
שהן שני גופי עבירה דמרייהו כמביי אשוי ישחט ואשר יעלה (ויקרא י: י) **שלא העלה אלא דצר פסול.**
ואין מתקבל צפנים בעיניו ^(א) דכתיב ואל פתח אהל מועד לא יביאנו (שס): **כיון שהזיזו פסלו.**
ואפ"ה חייב וה"ה לשוחט צמוח ומעלה צמוח: **הטמא שאכל כו'.**
משום דפליגי ר' יוסי הגלילי ורבנן במרייהו ודמו הנך פלוגתא להדדי תנינהו גבי **הדדי: כיון שנגע בו טמאוו.**
ואפ"ה [כין הדר אכיל ליה מחייב ומה לי נטמא צשר על ידו מה לי נטמא ע"י אחרים: **שאינו חייב אלא על טומאת הגוף.**
דכתיבי טוומאתו עליו ונכרתה ודרשינן צפי צית שמאי' (לעיל דף מג:)] **בטומאת הגוף הכתוב מדבר מי שטומאה פורחת ממנו: גבי' שחיטה והעלאה צ' פרשיות סמוכות זו לזו באתרי מות: אלא אוהרה מנלן.**
דקא מחייבינן ליה עליה חטאת שאין חטאת צאה אלא על לאו וכרת כדמנן ^(א) הפסח והמילה מנזות עשה ואין חייבין עליהן חטאת במסכת כריתות (דף ב:). **למרקוליס.**
אע"פ שעבודמו דרך ציוון לסקלו צאננים וזה עובדו דרך כבוד ולא קרינא ציה איכה יעבדו ^(ב) ואעשה כן ואפ"ה מנין שהוא חייב: **קרי ציה ולא יצחו וקרי ציה ולא עוד.**
דאי בב) לכדרכי אלעזר לכתוב ולא עוד את וצחיסה לשעריים והאי דכתיבי ולא יצחו לאוהרת שחטיי חוץ אמא דסמיך להאיא פרשמה: **ע"כ.**
עד המקרא הזה דלא יצחו כל הענין העליון שנעש ^(ג) כרת על שחיטת חוץ ועל העלאת חוץ: **מדבר בקדשים שהקדישן בשעת איסור הכזום.**

משהוקם המשכן דאילו הנך דהוקדשו מעיקרא אי לא מרבי להו קרא כהדיא מסתמא

לכו קרא כהדיא מסתמא

השוחט והמעלה פרק שלשה עשר זבחים

קו.

השוחט והמעלה:
כיון שנגע בו בימאוו. אע"ג דמסכתא לה כשמתצ לו חצירו צבית הצליעה סתמא דמילמא

מייירי קרא אפילו צנומן למוך פיו ^(א): **אזוהרה מנלן.**
פי' צקונטרס דקא מחייבי ליה עלה [מסתת]

כדמנן הפסח והמילה מנזות עשה ואין חייבין עליהן חטאת במסכת כריתות (דף ב:). וקשה לפי' דכריש אלו הן הלוקין (מכות דף יג:): משמע * דקרבן לא צעי אוהרה דפריך התם ודילמא אוהרה לקרבן הוא דהא פסח ומילה דלית צהו אוהרה לא מיימי קרבן ומשני התם היינו טעמא משום דליתקוש כל המורה כולה לעבודת כוכבים מה עבודת כוכבים שצ ואל מעשה לאפקויי הני דקוס עשה ינינו ונראה לפרש דהאי דצעי הכא אוהרה מנא לן היינו משום דחשיב ליה צפק אלו הן הלוקין (סע). השומט והמעלה צמוח ולאזו אממנן ^(ב) קאי והאי דקמי צכריתות (דף ב:). הפסח והמילה מנזות עשה היינו כלומר דקוס עשה ינינו ולהכי לית צהו חטאת ומיזו לקמן בשמעתין משמע דלאפקויי לאו קאמיא דפריך צכא הא דמנן פסח ומילה מנזות עשה מימי צק"ו ממוותי ומה מותיר שלא ענש הזוהיר כו' וכן פ' המזלזל מפילין (עירובין דף טז). ינא פסח [ומילה] שהן מנזות עשה [ופריך] הא כתיב ושמרת את החוקה וא"ר אילעאי כל מקום שנאמר השמר פן ואל הוי לא מעשה אלמא הוי פירושא ינא פסח [ומילה] שיש ^(ב) בעשה היינו שאין צהן לאו ואוהרה ואין לומר דסוגיא דרזן כרבינא דמשני שיניא אחרינא צפק אלו הן הלוקין (מכות יג:): ומאי למימר אליביה דקרבן קצעי אוהרה דמ"מ קשיא דרצא דלרצא דהיינו צכא בשמעתין וההיא מסקנא דמכות דקרבן לא צעי אוהרה אליצא דרצא ולפירוש הקונטרס נמי קשה קמלת דלמאי מלי טעמא דפסח ואלא משום דלית צהו לאו מיפוק ליה משום דלית צהו מעשה דאפילו לר"ע דלמר לא צעי מעשה הא אמר ריש לקיש כריש כריתות (דף ג:). נהי דלא צעי ר"ע מעשה רצה מעשה זוטא צעי מיזו איכא לאוקמה שמעתין כרבי יוחנן דלמר ר"ע לא צעי מעשה כלל ונראה לפרש דלישנא דמתני' קא דייק דקמי פסח ומילה מנזות עשה היינו שהס דקוס עשה ומשמע נמי הלשון דלית צהו אוהרה כלל:

מניין צוובה בהמה למרקוליס
שהוא חייב. פי' צקונטרס אע"פ שעבודמו דרך ציוון לסקלו צאננים וזה עובדו דרך כבוד ולא קרינא ציה איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם ואעשה ^(א) כן אפ"ה מניין שחייב. ונראה דכל הנהו דלאזו אורחיהו צוציחה אע"ג דמכובדים ינינו לא נפקא מאיכה יעבדו כדמוכח צפרק ארצב מיתות (סנהדרין השתחוואות בעבודת כוכבים [למה] דכרכה ואחת לחלק ופריך דכרכה

עג א מ"י פ"ו מהלכות מעשה הקרנות הלכה ד:
עד בג מ"י פ"ה מהל' פרה אלומה הלכה ד:
א דה מ"י פ"ח מהל' מעשה הקרנות הלכה ה:
ב ו מ"י פ"ח מהלכות פסולי המוקדשין הלכה יג:
ג ז מ"י שם הלכה יז:
ד ח מ"י פ"ג מהלכות ע"ז הלכה ג:

תורה אור השלם

1. והוציא את כל הפר אל מוה"ץ למקדא אל מקום סדור אל שפר הדרשן ושרף אותו על עצים כאש על שפר הדשן ישרף. ויקרא ד, יב.
2. והשרף אתם ירכס בגדיך ורחץ את בשרו בקימם ואחרי כן יבוא אל המזבח: ויקרא טז, כח.
3. ואלהם תאמר איש איש מבית ישראל וזמן דבר אשר יגור בתוכם אשר ישלה עלה או זבח: ואל פתח אוהל מועד לא יביאנו לעשות אותו לזיחה וזכרת האיש ההוא טעמיה: ויקרא יז, ח-ט.
4. השמר לך פן תעלה עלתיך בכל מקום אשר תראה: דברים יב, יג.
5. איש איש מבית ישראל אשר ישחט שור או צבא או עז במזבח או אשר ישחט מוה"ץ למקדא: ואל פתח אוהל מועד לא יביאנו להקריב קרבן לזיחה לפני משכן ידוה דם יחשב לאיש ההוא דם שפר וזכרת האיש ההוא מקרב עמו: ויקרא יז, ג-ד.
6. ואל קרבנו עוד את וזבחיםם לשעריים אשר הם וזים אחריהם יתקו עולם תתקיה זאת לדורם לדורתם:

7. השמר לך פן תנקש אחריהם אחרי השקדם מפניך ופן תירש לאלהיהם לאמר איכה יעבדו הגוים ואלהא את אלהיהם ואעשה כן גם אני: דברים יב, ל.

מוסרף רש"י

דשריא חרובא. לרבי אלעזר כרבי שמעון שויה חרובא לא מטמא דלא פר מיקרי (יומא טו) הטמא שאכל כו' חייב. חטאת. שהזולת קדשים בטומאת הגוף זזות כרת. כדכתיב (ויקרא ו) והנפש אשר תאכל בשר וגו': כיון שנגע בו טמאוו. קודם שאלכלנו ואפ"ה חייביה קרא (חולין קט). שאינו חייב אלא על טומאת הגוף. וטומאתו עליו וכו' זהו טומאת הגוף ואהא קראי קאי והנפש אשר תאכל מוצח השלמים אשר לה' וטומאתו עליו, יכול טומאת הכשר דנימא דהאי עליו אכשר קאי וימלא דטבורי שאלל את הטמא חייב ת"ל וטומאתו עליו משמע שעדיין היא עליו ביטולן לטהר הכתוב מדבר, וזהו הגוף שטומאה פורחת ממנו על ידי טעילה (רע"ד חג) מנין לזוובה בהמה. שהיא עובדת כבוד: למרקוליס. שעבודתה ציוון, והוא הדין לפסער (סנהדרין טז). א: אף על פי שאין עובדת מציחה: לכדרכה. לעבודת סוככים שעבודתה מציחה דהא נפקא לן מאיכה יעבדו: עד כאן. האי ולא יצחו כפרשת שחטיי חוץ כתיב כו' (ע"ז גז).

שיטה מקובצת

אבות הדרשן הן גשפ"י. עיין כנסתים ופרט דף ע"ב ע"ב: